

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 120

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 63

14 aprilie 2020

Cuprins

III *Acte pregătitoare*

Comitetul Economic și Social European

A 550-a sesiune plenară a CESE, 19.2.2020-20.2.2020

2020/C 120/01	Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Strategia anuală privind creșterea durabilă 2020 [COM(2019) 650 final]	1
2020/C 120/02	Avizul Comitetului Economic și Social European privind Recomandarea de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro [COM(2019) 652 final]	7

RO

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 550-A SESIUNE PLENARĂ A CESE, 19.2.2020-20.2.2020

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Strategia anuală privind creșterea durabilă 2020

[COM(2019) 650 final]

(2020/C 120/01)

Raportor: **Tommaso DI FAZIO**

Sesizare	Comisia Europeană, 6.2.2020
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	4.2.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	19.2.2020
Sesiunea plenară nr.	550
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	120/1/3

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută abordarea strategiei anuale de creștere pentru 2020, bazată pe patru piloni fundamentali: mediu, productivitate, stabilitate și echitate. În special, consideră că obiectivul de durabilitate a mediului, astfel cum a fost susținut în mod legitim în strategie, reprezintă un punct central în jurul căruia trebuie unificate deciziile și eforturile întregii societăți, precum și mijloacele de care acest obiectiv va putea și va dori să dispună, pentru a urmări în mod adecvat îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru 2030 și realizarea neutralității climatice în 2050. În acest sens, CESE recomandă să se aibă în vedere posibilitatea de a atinge anticipat aceste obiective, în cazul în care indicatorii de degradare a mediului o vor impune.

1.2. CESE salută includerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale ONU pentru 2030 în viziunea strategică a Comisiei, în toate politicile economice și de ocupare a forței de muncă, aceasta contribuind la o economie socială europeană de piață în slujba tuturor și asigurând durabilitatea, caracterul incluziv și competitivitatea creșterii economice.

1.3. CESE este convins că durabilitatea este o componentă esențială a oricărei strategii de succes în materie de competitivitate și că Europa ar trebui să își consolideze motoarele economice, reafirmându-și poziția de inovator la nivel mondial, pe baza modelului economiei circulare și a tranziției către noi paradigme durabile de dezvoltare, și creând următoarea generație de oportunități de afaceri în temeiul cererii de soluții durabile.

1.4. CESE salută modificarea anunțată a strategiei anuale, pentru a nu mai programa, ca până în prezent, obiective pe termen scurt și mediu și pentru a adopta în sfârșit strategii pe termen lung, care sunt necesare pentru investițiile pe care le implică punerea în aplicare a strategiei de durabilitate ecologică, prin intermediul complexelor planuri naționale integrate privind energia și clima, elaborate de statele membre și aprobate de Comisie.

1.5. CESE îndeamnă Comisia să includă în această viziune strategică necesitatea dezvoltării rapide a unor rețele de infrastructură inteligente, interoperabile, tangibile și imateriale, care sunt esențiale pentru realizarea și dezvoltarea durabilă a unei piețe unice continentale echipate și bazate pe coeziune, pentru a asigura o dezvoltare armonioasă, echitabilă și favorabilă incluziunii.

1.6. CESE susține orientările stabilite în strategia anuală privind investițiile în sectoarele intangibile ale educației, formării și dezvoltării competențelor, considerând că acestea sunt indispensabile și hotărâtoare. Este vorba de investiții pe termen lung și foarte lung, menite a îmbunătăți societatea, precum și cultura și competitivitatea sa la nivel internațional.

1.7. CESE sprijină și este de acord cu orientările privind dezvoltarea cercetării și a inovării și creșterea finanțării acestora, ele reprezentând investiții pe termen lung, strategice pentru competitivitatea întregii UE la nivel internațional. Acest lucru este în special valabil în domeniul modernizării și înlocuirii tehnologiilor existente cu unele curate în sectoarele energiei, transporturilor și încălzirii și răcirii clădirilor, precum și în toate sectoarele industriale, dar și în agricultură și servicii, prin utilizarea sporită a tehnologiilor inovatoare, în special a celor digitale, a inteligenței artificiale și a tehnologiei 5G.

1.8. CESE regretă că în comunicarea Comisiei se alocă un spațiu limitat analizei anuale a creșterii în Uniune, afirmându-se doar că „perspectivele economice pe termen scurt sunt umbrite de un mediu economic și geopolitic mult mai puțin favorabil și de un grad ridicat de incertitudine” și că „investițiile și creșterea potențială înregistrează în continuare niveluri sub cele din perioada anterioară crizei”. Această situație ar putea fi afectată și de un proces nearmonizat al Brexitului. În opinia CESE, principala prioritate este de a relansa creșterea durabilă, în special în țările și regiunile mai puțin dezvoltate, în condițiile unei creșteri puternice a PIB-ului Europei, pentru a genera prosperitatea și bogăția absolut necesare pentru susținerea strategiei.

1.9. Cu toate acestea, CESE sprijină fiecare dintre orientările strategice propuse în favoarea creșterii și pentru definirea semestrului european 2020. El recunoaște, de asemenea, obstacolele detectate în calea realizării fiecăruia dintre obiective, în special cel legat de investițiile necesare pentru punerea în aplicare a programelor de mediu, care, în virtutea actualului Pact de stabilitate și a normelor sale stricte, pot îngreuna asigurarea unei aplicări uniforme a planurilor naționale integrate privind energia și clima în statele membre. Se poate constata cu ușurință că obiectivele de reabilitare a mediului sunt îndeplinite numai de către state membre ale UE care respectă sau depășesc cerințele Pactului de stabilitate; se îngreunează astfel îndeplinirea obiectivului global pe care UE trebuie să îl atingă, ceea ce duce în schimb la un rezultat parțial pentru întreaga planetă și la subminarea năzuinței de a face din întreaga UE un model pentru celelalte țări ale lumii.

1.10. Prin urmare, CESE dorește să se analizeze și să se adopte măsuri de reglementare a investițiilor care, ținând seama de constrângerile Pactului de stabilitate sau, făcând abstracție de acestea și de normele privind ajutoarele de stat, să permită tuturor țărilor să investească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor lor stabilite în planurile integrate privind energia și clima aprobate de Comisie.

1.11. CESE salută propunerea din Strategia pentru 2020 privind creșterea de a se utiliza toate mijloacele și pârgurile financiare deja disponibile prin intermediul instrumentelor existente prevăzute în Planul financiar multianual 2021-2027, care a fost, de asemenea, făcut public prin prezentarea în fața Parlamentului European la 15 ianuarie 2020, dar solicită, de asemenea, o ajustare în sens ascendent a mijloacelor financiare, dacă este necesar pentru atingerea obiectivelor.

1.12. CESE solicită o monitorizare eficace și proactivă din partea Comisiei a rezultatelor care trebuie obținute de diferitele state membre pe baza planurilor naționale integrate privind energia și clima convenite, cu încurajarea activităților de sprijin pentru rezolvarea problemelor, atât financiare cât și metodologice, și nu a cenzurii.

1.13. CESE este de acord cu necesitatea de a întări stabilitatea și reziliența sistemului financiar și de a înăspri normele care reglementează piețele financiare, pentru a consolida rolul internațional al monedei europene și pentru a lua măsuri de precauție față de eventualele crize viitoare care ar putea apărea în altă parte a lumii și ar putea avea efecte în Europa, ca urmare a globalizării. Acest lucru se poate realiza prin norme macroprudențiale mai stricte și prin alte măsuri menite să mențină stabilitatea financiară a statelor membre. Pe lângă procesul actual de finalizare a uniunii bancare și a uniunii piețelor de capital, viitoarea revizuire strategică a politicii monetare a BCE ⁽¹⁾ ar trebui să se axeze în mod mai specific pe stimularea creșterii economice în zona euro și pe consolidarea rolului internațional al monedei euro.

1.14. CESE subliniază importanța menținerii în centrul strategiei de creștere economică 2020 a bunăstării cetățenilor, prin menținerea și consolidarea realizărilor sociale care fac din UE principalul reper în materie la nivel global.

1.15. În ceea ce privește pilonul fundamental al drepturilor sociale, CESE salută faptul că acestea sunt reluate în Strategia pentru 2020 privind creșterea durabilă. CESE speră că, printre obiectivele semestrului european, se va acorda o atenție deosebită problemei egalității de gen, în special în ceea ce privește drepturile femeilor la locul de muncă, realizarea egalizării salariale, protecția locului de muncă al femeilor mame, inclusiv în vederea combaterii tendințelor demografice descrescătoare, precum și introducerii unor îmbunătățiri substanțiale în legislația privind protecția familiei, care să vizeze, printre altele, condiții mai bune pentru tați în materie de concediu pentru creștere a copilului și asigurarea unui mediu de lucru favorabil pentru prevenirea tuturor formelor de violență fizică și psihologică împotriva femeilor. În ceea ce privește egalitatea de gen, ar trebui să se aplice, de asemenea, consecvent și uniform legislația în materie de divorț, pentru a se asigura că drepturile ambilor soți în ce privește copiii minori rămân întotdeauna egale.

1.16. În opinia CESE, UE trebuie să își consolideze poziția pe scena internațională pentru a proteja prosperitatea, securitatea și valorile pe care se întemeiază, asumându-și rolul de lider pe scena mondială prin sprijinirea unei puneri depline în aplicare, convingătoare și coerente, a ODD ale ONU și a unei ordini mondiale multilaterale bazate pe norme, cu Organizația Națiunilor Unite în centru, în timp ce apără cu fermitate principiile democrației și protejării planetei, statul de drept și drepturile fundamentale.

1.17. CESE este convins că realizarea unei piețe unice bine echipate și coerente, axate pe nevoile cetățenilor și ale întreprinderilor, poate aduce o contribuție esențială la creșterea economică, dacă este centrată pe cetățeni și întreprinderi, și trebuie să se afle în centrul unei integrări europene armonioase și favorabile incluziunii, revitalizezate, actualizate și în consonanță cu noile tehnologii și infrastructuri ale unei piețe unice digitale pe deplin interoperabile. În tranziția către Pactul ecologic european, o atenție deosebită ar urma să fie acordată rolului modelului de întreprindere orientat către persoane, întâlnit, de exemplu, în întreprinderile din sectorul economiei sociale.

1.18. CESE consideră că este nevoie, pe lângă o simplificare administrativă aprofundată, un amplu proces de digitalizare și consolidare intensivă a capacităților tuturor părților interesate, de dezvoltarea unei infrastructuri de guvernare a pieței unice consolidate la nivelul UE și la nivel național.

1.19. CESE consideră că realizarea viziunii strategice propuse se poate confrunta cu riscuri și cu rezistență în absența unor noi mecanisme de guvernare care să implice cetățenii și întreprinderile în calitate de actori proactivi, precum și actorii publici și privați la nivel local și regional, într-un proces ascendent, capabil să facă auzite și respectate solicitările și problemele concrete de pe teren.

1.20. Prin urmare, CESE recomandă noi structuri de guvernare la diferite niveluri, pentru a asigura participarea și implicarea structurii locale și a societății civile locale în elaborarea și punerea în aplicare a unor măsuri echitabile și adaptate la condițiile în care își desfășoară activitatea.

2. Strategia anuală de creștere durabilă pentru 2020 propusă de Comisie

2.1. Pare a fi deja unanim recunoscută necesitatea unei noi strategii globale pe termen lung pentru o creștere durabilă și favorabilă incluziunii pentru viitorul Europei, însoțite de un plan cuprinzător de punere în aplicare, pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) până în 2030, care să acopere toate aspectele care afectează societatea și cetățenii europeni, întreprinderile și mediul în care își desfășoară activitatea, industria și competitivitatea acesteia, de la investiții și achiziții publice la comerț, competențe, inovare și sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri).

2.2. Odată cu analiza anuală a creșterii UE, statele membre ar trebui să ia în considerare prioritățile stabilite în aceasta de către Comisie atunci când elaborează politici și strategii naționale care vor contribui la programele lor de stabilitate sau de convergență și la programele naționale de reformă.

⁽¹⁾ Declarație introductivă, conferință de presă, Christine Lagarde, președintele BCE, 12 decembrie 2019

2.3. Comunicarea privind analiza strategică anuală a creșterii în Uniunea Europeană pentru 2020 ⁽²⁾ este menită să reprezinte punctul de vedere al Comisiei cu privire la prioritățile politice care trebuie luate în considerare de către statele membre la elaborarea politicilor lor economice pentru anul 2020 și se bazează pe integrarea ODD ale ONU pentru 2030 în politicile europene și, în special:

- durabilitatea mediului, creșterea productivității, echitatea și stabilitatea macroeconomică ca piloni ai unei noi paradigme a politicii economice a UE în anii următori;
- necesitatea de a dezvolta această nouă paradigmă de creștere pentru a aborda în mod eficient problemele pe termen lung, care sunt menite să transforme societatea europeană;
- atingerea unei poziții de lider la nivel mondial, pe plan politic și economic, pe baza noii paradigme, ca factor de stimulare a creșterii potențiale;
- echilibrarea costurilor și a beneficiilor pe termen scurt și lung ale acestor politici și reforme structurale: beneficiile ar trebui să fie partajate, iar costurile nu trebuie să fie suportate de persoanele cele mai vulnerabile;
- investiții publice și private considerabile pentru a maximiza sinergiile dintre diferitele obiective de politică identificate, inclusiv pentru a investi „sume record în cercetarea și în inovarea de vârf” și în formare și, în special, pentru „atingerea obiectivelor fixate în prezent pentru 2030 în materie de climă și energie”;
- optimizarea factorului-cheie al bugetului UE pentru perioada 2021-2027 în vederea realizării acestor ambiții politice: „Bazat pe mecanisme existente sau noi, Planul de investiții pentru o Europă durabilă va asigura investițiile necesare pentru realizarea obiectivelor Pactului ecologic european”, iar „Mecanismul pentru o tranziție echitabilă va sprijini regiunile cele mai afectate și va oferi asigurarea că nimeni nu este exclus”;
- consolidarea guvernancei economice și a responsabilității democratice trebuie să meargă mână în mână: asumarea acestei responsabilități democratice sporite în contextul semestrului european și, în sens mai larg, intenția Comisiei de a continua dialogul cu statele membre și de a le invita să implice parlamentele naționale, partenerii sociali și toate celelalte părți interesate relevante.

2.4. UE și statele membre ar trebui să traducă acum aceste priorități într-o strategie și într-un set de acțiuni care să poată fi puse în aplicare. Pentru ca durabilitatea să fie o piatră de temelie a politicii și a acțiunii, instituțiile europene, statele membre și regiunile ar trebui să pună în comun o varietate de instrumente pentru a permite participarea tuturor cetățenilor, îmbunătățind, în același timp, calitatea vieții și competitivitatea economiei UE.

2.5. În rezoluția sa din 30 octombrie 2019, CESE a subliniat că trebuie „să acționăm simultan la toate nivelurile și să creăm o dinamică de acțiune pentru a aborda cele mai urgente provocări” pe plan economic, social și de mediu ⁽³⁾, solicitând „o strategie globală a UE pentru 2050 privind durabilitatea în vederea punerii în aplicare a Agendei 2030 a ONU” ⁽⁴⁾.

2.6. În această rezoluție, CESE a subliniat, de asemenea, că „această schimbare de paradigmă necesită [...]:

- schimbări în ceea ce privește guvernanta – cu alte cuvinte, sunt necesare mecanisme de guvernanta specifice pentru abordarea mai rapidă a problemelor urgente și soluționarea problemelor complexe. Rolul acestor mecanisme ar fi acela de a stabili o legătură între nivelul UE și cel al statelor membre, și nu de a înlocui acțiunea la oricare dintre aceste niveluri; [...]
- integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) în procesele de monitorizare economică și socială și în procesele bugetare ale UE;”
- oportunitatea echipării semestrului european cu „indicatori sociali, economici și de mediu noi, îmbunătățiți, măsurabili și complementari, pentru a monitoriza și a urmări toate aspectele și principiile Pilonului european al drepturilor sociale, precum și cele 17 ODD”.

2.7. Durabilitatea este o componentă esențială a oricărei strategii de succes în materie de competitivitate, iar Europa ar trebui să își consolideze motoarele economice, confirmându-și poziția de inovator la nivel mondial, pe baza modelului economiei circulare, și creând următoarea generație de oportunități de afaceri, pe baza cererii de soluții durabile. O creștere robustă a cererii de soluții durabile pe piață necesită coerență între obiectivele de politică orientate către durabilitate.

⁽²⁾ Strategia anuală pentru 2020 privind creșterea durabilă [COM(2019) 650 final].

⁽³⁾ Rezoluția CESE pe tema „Contribuția Comitetului Economic și Social European la programul de lucru al Comisiei pentru 2020 și pentru perioada ulterioară” (JO C 47, 11.2.2020, p.1).

⁽⁴⁾ Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development

2.8. În avizul său suplimentar privind analiza anuală a creșterii pentru 2019 ⁽⁵⁾, CESE a subliniat:

- necesitatea de a crește investițiile publice și private, în special în ceea ce privește infrastructura socială și educațională;
- alinierea la obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU pentru 2030 și la planul de tranziție energetică și climatică;
- intensificarea reformelor structurale, în special pentru dezechilibrele structurale și excedentele actuale;
- utilizarea fondurilor pentru investiții fizice, digitale și de mediu, precum și pentru dezvoltarea competențelor și a calificărilor;
- rolul central al apărării drepturilor sociale care urmează să fie incluse în semestrul european, la același nivel ca și obiectivele macroeconomice și bugetare;
- impozitarea pentru favorizarea investițiilor productive și a cheltuielilor în economia reală;
- consultarea partenerilor sociali în diversele etape ale punerii în aplicare a semestrului european;
- excluderea de la privatizare a bunurilor importante din punct de vedere strategic.

2.9. Pe plan macroeconomic, „există o nevoie clară de o nouă strategie economică europeană: un discurs pozitiv cu privire la viitoarea dezvoltare a economiei UE la nivel mondial, care să contribuie la consolidarea rezilienței UE în raport cu șocurile economice și la sustenabilitatea – economică, socială și ecologică – a modelului său economic, restaurând astfel încrederea, stabilitatea și prosperitatea comună a tuturor europenilor” ⁽⁶⁾.

2.10. Sunt necesare: o „creștere durabilă și favorabilă incluziunii, reducerea inegalităților, convergență ascendentă, asigurarea creșterii productivității și competitivității în sensul obiectivelor strategiei Europa 2020, un mediu favorabil întreprinderilor și investițiilor, locuri de muncă de calitate și remunerare adecvată, combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, finanțe publice stabile și orientate către sustenabilitate, un sector financiar stabil și atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă pentru 2030 și a obiectivelor Acordului de la Paris privind schimbările climatice” ⁽⁷⁾.

2.11. Având convingerea că un viitor realist al Uniunii Europene se poate baza doar pe îmbinarea unei baze economice solide cu o dimensiune socială puternică ⁽⁸⁾, CESE „a pledat în mod constant pentru o convergență ascendentă și o politică socială mai eficace atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre” ⁽⁹⁾, solicitându-se „o foaie de parcurs clară și coordonată, care să stabilească prioritățile pentru punerea în aplicare a pilonului și asigurarea respectării drepturilor și standardelor sociale existente”. „Un nou proces al semestrului european ar trebui să realizeze obiectivele sociale în contextul unei monitorizări a dezechilibrelor sociale și ar trebui introduși indicatori noi și măsurabili, împreună cu recomandări de țară specifice domeniului social” ⁽¹⁰⁾.

2.12. În cadrul acțiunilor de consolidare a pieței unice, trebuie să se încurajeze „crearea unui context adecvat pentru dezvoltarea mai multor forme de întreprindere, pregătite să facă față provocărilor cu care se confruntă societatea”. „Este necesar să se reunească și să se integreze diferitele forme de întreprindere, însă fiecare dintre aceste domenii merită o atenție specială în ceea ce privește intervenția legislativă și investițiile publice”, respingându-se astfel abordarea unică (*one size fits all*) ⁽¹¹⁾.

⁽⁵⁾ JO C 190, 5.6.2019, p. 24

⁽⁶⁾ Avizul CESE din 17 iulie 2019, pe tema „Către o economie europeană mai rezilientă și mai durabilă” (JO C 353, 18.10.2019, p. 23).

⁽⁷⁾ Avizul CESE din 17 iulie 2019, pe tema „O nouă viziune pentru finalizarea uniunii economice și monetare” (JO C 353, 18.10.2019, p. 32).

⁽⁸⁾ Avizul CESE din 19 octombrie 2017 pe tema „Impactul dimensiunii sociale și al Pilonului european al drepturilor sociale asupra viitorului Uniunii Europene” (JO C 81, 2.3.2018, p. 145), punctele 1.2 și 2.2.

⁽⁹⁾ A se vedea următoarele avize: „Principii pentru sisteme de prestații sociale eficiente și fiabile” (JO C 13, 15.1.2016, p. 40); „Impactul dimensiunii sociale și al Pilonului european al drepturilor sociale asupra viitorului Uniunii Europene” (JO C 81, 2.3.2018, p. 145) și „Propunere de recomandare a Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă” (JO C 440, 6.12.2018, p. 135).

⁽¹⁰⁾ Avizul CESE din 25 septembrie 2019 pe tema „Pilonul european al drepturilor sociale – evaluarea punerii în aplicare inițiale și recomandări pentru viitor” (JO C 14, 15.1.2020, p. 1).

⁽¹¹⁾ Avizul CESE din 17 iulie 2019 privind „Încurajarea unei piețe unice favorabile spiritului antreprenorial și inovării – promovarea unor noi modele economice pentru abordarea provocărilor sociale și a tranzițiilor” (JO C 353, 18.10.2019, p. 6), punctele 1.3 și 1.5.

2.13. CESE a subliniat că „schimbările pe care noile tehnologii, inteligența artificială și volumele mari de date le imprimă proceselor de producție și economiei în general vor schimba în profunzime și piața forței de muncă”, dar și că este important ca „aceste procese de schimbare să aibă loc în contextul unui dialog social fructuos, cu respectarea drepturilor și a calității vieții lucrătorilor”⁽¹²⁾.

3. Observații generale

3.1. CESE consideră că este absolut prioritar să se recomande consolidarea creșterii economice durabile. Aceasta va permite crearea de locuri de muncă noi și durabile, generarea prosperității necesare pentru a sprijini investițiile menite să intensifice creșterea productivității totale a factorilor într-o economie circulară, pentru intensificarea reformelor structurale care urmăresc îmbunătățirea guvernantei și sporirea responsabilității, în special în domeniul digital și al mediului, precum și pentru dezvoltarea competențelor și a calificărilor și apărarea drepturilor sociale necesare noii paradigme a Pactului ecologic european.

3.2. Trecerea la un nou model de dezvoltare trebuie să se bazeze pe durabilitatea competitivității, ca piatră de temelie a unei economii europene sociale de piață de succes. În viitor, această durabilitate ar trebui să rămână principiul director, cu condiția să protejeze persoanele și regiunile de costurile schimbărilor care vor apărea inevitabil, prin investiții în sisteme de protecție socială eficiente și integrate.

3.3. Criza financiară a evidențiat importanța unor piețe financiare și de capital stabile și integrate, în care fragmentarea continuă să constituie o barieră în calea creșterii întreprinderilor și a investițiilor: ar trebui luate măsuri suplimentare, în special în sectorul financiar, pentru a restabili încrederea pieței și încrederea în toate statele membre.

3.4. Uniunea Europeană are nevoie de o nouă strategie economică, care să promoveze o dezvoltare economică continuă, favorabilă incluziunii și durabilă, și care să asigure ocuparea forței de muncă deplină și productivă, precum și locuri de muncă decente pentru toți. CESE este convins că realizarea unei piețe unice bine echipate și coerente, axată pe nevoile cetățenilor și ale întreprinderilor, trebuie să se afle în centrul unei integrări europene armonioase și favorabile incluziunii, revitalizezate, actualizate și în consonanță cu noile tehnologii și infrastructuri ale unei piețe unice digitale pe deplin interoperabile. În tranziția către Pactul ecologic european, o atenție deosebită ar urma să fie acordată rolului modelului de întreprindere orientat către persoane, întâlnit, de exemplu, în întreprinderile din sectorul economiei sociale.

3.5. Pe lângă o simplificare administrativă profundă, un proces amplu de digitalizare și un efort intens de consolidare a capacităților tuturor părților interesate, CESE consideră că este necesară crearea unei infrastructuri de guvernanță a pieței unice consolidate la nivelul UE și la nivel național, la care să participe în mod proactiv cetățenii, consumatorii și întreprinderile, în vederea dezvoltării unor concepte simplificate și ușor de utilizat și să permită aplicarea oportună, transparentă și eficientă a normelor pieței unice ca bază pentru o tranziție reușită către o Uniune Europeană digitală, eficientă, coerentă, echilibrată și durabilă din punct de vedere economic, ecologic și social.

3.6. CESE subliniază cele menționate anterior în ce privește necesitatea „eliminării cât mai rapide – atât la nivel de infrastructură, cât și sub aspect teritorial și cultural –, a *decalajului digital*, care încă reprezintă un obstacol în calea dezvoltării economice și sociale a UE, precum și o sursă de inegalitate din perspectiva condițiilor de viață și a oportunităților pentru cetățeni și întreprinderi”⁽¹³⁾.

3.7. CESE consideră că, în absența unor noi mecanisme de guvernanță capabile să implice în mod proactiv atât cetățenii și întreprinderile, cât și actorii publici și privați de la nivel local și regional într-un proces ascendent, care să facă auzite și respectate solicitările și problemele concrete de pe teren, realizarea viziunii strategice propuse poate întâmpina dificultăți și rezistență; întrucât aceasta poate încetini procesul de punere în aplicare, recomandă instituțiilor europene și naționale adoptarea de noi structuri de guvernanță, care să asigure participarea și implicarea structurii locale și a societății civile în elaborarea și punerea în aplicare a unor măsuri echitabile și adecvate condițiilor în care își desfășoară activitatea.

Bruxelles, 19 februarie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹²⁾ Avizul CESE din 17 iulie 2019 privind „Încurajarea unei piețe unice favorabile spiritului antreprenorial și inovării – promovarea unor noi modele economice pentru abordarea provocărilor sociale și a tranzițiilor” (JO C 353, 18.10.2019, p. 6), punctele 1.3 și 1.5.

⁽¹³⁾ Avizul CESE din 18 octombrie 2017 pe tema „Piața unică digitală/Evaluare la jumătatea perioadei” (JO C 81, 2.3.2018, p. 102), punctul 1.8.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Recomandarea de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro

[COM(2019) 652 final]

(2020/C 120/02)

Raportor: **Petr ZAHRADNÍK**

Consultare	Comisia Europeană, 6.2.2020
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	4.2.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	19.2.2020
Sesiunea plenară nr.	550
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotrivă/abțineri)	129/10/17

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE este preocupat de încetinirea creșterii economice în zona euro și de oprirea treptată a procesului de scădere a șomajului, la care se adaugă o incidență mai mare a factorilor de risc care afectează performanța economică.

1.2. CESE vede însă în Pactul ecologic european coloana vertebrală a viitoarei configurații economice a UE și a zonei euro – primul pas în direcția unei schimbări fundamentale și un punct de cotitură. Multe vor depinde de modul în care abordăm această schimbare. Dacă este gestionată cu succes, ea ar putea să ducă Europa într-o treaptă de viteză superioară, atât din punct de vedere economic, cât și social; în caz contrar, eșecul ar putea pune în pericol integritatea UE.

1.3. Un important indicator al dezvoltării economice – atât din perspectiva tradițională, cât și prin prisma noilor elemente ale Pactului ecologic european – îl reprezintă disparitățile geografice persistente din cadrul UE, care se mențin în ciuda succeselor relative în materie de convergență înregistrate în ultimii ani.

1.4. CESE este de acord cu punctul de vedere conform căruia Pactul ecologic european ar putea oferi o platformă de promovare a valorii adăugate europene comune, care este necesară pentru a ajuta și accelera procesul de convergență.

1.5. CESE observă că, în ciuda menținerii factorilor de risc, în special în unele state membre, s-au observat îmbunătățiri în ceea ce privește starea, stabilitatea și funcționarea sectorului financiar din zona euro.

1.6. CESE este convins că reformele structurale și investițiile impuse de Pactul ecologic european ar putea contribui la prosperitatea economică a zonei euro, inclusiv a statelor membre al căror potențial de creștere este în prezent sub medie. Acest lucru ar putea ajuta procesul de convergență în cadrul zonei euro și la nivelul întregii UE.

1.7. CESE atrage atenția asupra faptului că este urgent nevoie, pentru îndeplinirea obiectivelor Pactului ecologic european, de un aport solid de fonduri, care nu sunt încă garantate. Ne îngrijorează, în special, faptul că finanțările propuse pentru Fondul și, respectiv, Mecanismul pentru o tranziție justă nu sunt suficiente. Vor trebui mobilizate resurse publice și private de la nivel național, și asigurat mecanismul prin care acestea să fie alocate în vederea îndeplinirii obiectivelor Pactului ecologic.

1.8. CESE subliniază necesitatea de a aplica în continuare cu discernământ o politică bugetară ofensivă în perioada următoare, în special în perspectiva încetinirii economice preconizate, asigurând în același timp o interacțiune echilibrată între politica economică și pilonii pe care se sprijină UEM. Adoptarea „regulii de aur” pentru investițiile publice ar contribui la atingerea acestor obiective.

1.9. CESE recomandă să se acorde mai multă atenție adaptării sistemului fiscal la nevoile viitoare, încurajând consumatorii și producătorii să adopte un comportament mai ecologic și asigurând o impozitare echitabilă, care să evite exacerbarea discrepanțelor în ceea ce privește nivelul veniturilor și al bunăstării, dar și aplicând dispozițiile legale pentru prevenirea fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale.

1.10. CESE atrage atenția asupra necesității de a găsi un echilibru adecvat între inovarea financiară și stabilirea de norme pentru supravegherea și reglementarea pieței financiare, într-un moment în care proliferază noi tipuri de platforme financiare. Comitetul subliniază că este extrem de important să se asigure stabilitatea pieței financiare. De fapt, Comitetul a atras atenția în mod repetat asupra disfuncțiilor din cadrul implementării elementelor-cheie rămase care sunt esențiale pentru realizarea uniunii financiare.

2. Context

2.1. Performanța economiei din zona euro este în scădere, reducerea șomajului s-a oprit și, în pofida unei creșteri moderate, inflația se menține la un nivel scăzut, sub ținta propusă.

2.2. Perspectivele pentru 2020 sunt asociate cu o incidență mai mare a factorilor de risc și cu incertitudinile aferente. Aceste riscuri pot duce, în următorii ani, la o situație de durată caracterizată de o slabă creștere economică și o rată scăzută a inflației și a salariilor, precum și de creșterea inegalității veniturilor, cu excepția cazului în care s-ar produce o creștere puternică a investițiilor, în special în sectoarele cu productivitate ridicată în care zona euro și UE pot concura la nivel global.

2.3. În pofida unei piețe a forței de muncă care oferă condiții favorabile, s-a înregistrat doar o majorare lentă, moderată a salariilor reale, de sub 1 % în 2018 și 2019 – și chiar și aceasta în mod inegal, menținându-se dezechilibrul în ceea ce privește distribuția bogăției. Într-adevăr, în multe cazuri, inegalitățile salariale au crescut, salariile reale din unele țări fiind chiar mai mici decât acum zece ani. Acest lucru contribuie la creșterea numărului lucrătorilor săraci – cei cărora le este greu, deși au un loc de muncă, să depășească pragul sărăciei sau care sunt expuși riscului de excluziune socială. Creșterea salariilor reale și reducerea sărăciei sunt importante pentru creșterea nivelului de trai și a consumului privat, cu impact pozitiv asupra producției și creșterii economice.

2.4. Excedentul ridicat de cont curent a scăzut, iar decalajul dintre statele membre cu deficit și cele cu excedent s-a redus ușor, în principal din cauza scăderii cererii externe. Unele state membre continuă însă să aibă excedente excesive. Măsurile – legate de investiții și de salarii – care ar viza reducerea acestor excedente ar putea contribui la inversarea tendinței de creștere slabă din zona euro.

2.5. Pactul ecologic european reprezintă un element fundamental nou; el este perceput ca o oportunitate pe termen lung, care, pe termen scurt ar putea duce la o creștere economică durabilă. Pe termen scurt și mediu, însă, costurile financiare vor fi uriașe. Noile instrumente propuse vor fi, de asemenea, extrem de importante: Planul de investiții pentru o Europă durabilă și Fondul pentru o tranziție justă.

2.6. Asimetriile existente în dezvoltarea economică a zonei euro rămân o provocare, ele fiind provocate atât de efectele profunde ale crizei economice anterioare, cât și de diversitatea problemelor structurale din economiile statelor membre, care împiedică realizarea deplină a potențialului economic din fiecare stat membru. Aceste asimetrii au, de asemenea, consecințe sociale grave, în special sărăcia persistentă și excluziunea socială. Deși, în comparație cu 2012, numărul persoanelor afectate de aceste probleme a scăzut cu aproximativ cinci milioane, CESE este în continuare îndreptățit să întrebe dacă, având în vedere încetinirea economică preconizată, există riscul ca această situație să reapară și dacă UE și statele membre sunt acum mai bine pregătite pentru a face față acestei amenințări.

2.7. Situația, stabilitatea și funcționarea sectorului financiar s-au îmbunătățit considerabil în zona euro de la începutul crizei, dar încă există riscuri și zone de umbră, în special la nivelul unor sisteme financiare naționale.

3. Considerații generale

3.1. CESE observă că zona euro cunoaște încă o perioadă de creștere economică, dar care începe să slăbească în intensitate. În această situație, este important să se reamintească faptul că UEM se sprijină pe un pilon monetar și financiar, un pilon economic, un pilon social și un pilon politic. În conformitate cu avizul său anterior⁽¹⁾, CESE recomandă asigurarea unui echilibru între acești piloni; neglijarea sau dereglarea acestui echilibru ar putea declanșa disparități periculoase.

3.2. Cu toate acestea, CESE este de părere că Pactul ecologic european poate fi considerat un parametru fundamental pentru punerea în aplicare a reformelor structurale necesare și pentru realizarea investițiilor care se impun. O simbioză între Pactul ecologic european și reformele structurale poate consolida în mod semnificativ condițiile pentru o creștere economică durabilă pe termen lung și elimina externalitățile sociale și de mediu negative, precum și alte deficiențe ale pieței, cu condiția respectării obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale.

3.3. CESE consideră că aceste reforme sunt deosebit de importante pentru statele membre al căror potențial de creștere este cu mult sub media zonei euro. Realizarea de investiții solide orientate către sectoarele productive le vor permite să recupereze acest decalaj în deceniul următor.

3.4. CESE subliniază cu fermitate că este important să se țină seama de faptul că, fără investiții adecvate și durabile, zona euro riscă să intre într-o perioadă mai lungă de creștere potențială și productivitate reduse, de scădere a salariilor, de creștere a inegalităților și de inflație imprevizibilă.

3.5. CESE observă că, în perioada următoare, zona euro va trebui să dea dovadă de un nivel mai ridicat de responsabilitate și sensibilitate față de impactul economiei asupra schimbărilor climatice. Amploarea și intensitatea schimbărilor climatice constituie în prezent cele mai importante riscuri sistemice la nivel global, ele fiind cunoscute și percepute ca atare.

3.6. CESE consideră că 2020 va marca, cel mai probabil, un punct de cotitură, caracterizat printr-o schimbare a paradigmei economice care va duce la integrarea criteriilor ecologice ce vor face parte din procesul de luare a deciziilor pe piață. Acest lucru va avea consecințe importante mult după anul 2020. Acest punct de cotitură este considerat esențial nu numai în ceea ce privește modul de funcționare a sistemului economic, ci și rezultatele preconizate ale politicii economice. CESE atrage atenția asupra faptului că, dacă această etapă esențială este gestionată greșit, impactul asupra întregului proiect al UE ar putea fi extrem de dăunător. Prin urmare, este esențial să se ajungă la un consens și la un acord între o multitudine de părți implicate: între Comisia Europeană și statele membre, de exemplu, și între statele membre. Acest lucru presupune respectarea diferențelor regionale și a diferențelor dintre interesele diverselor segmente ale societății civile etc.

3.7. Prin urmare, CESE consideră că Pactul ecologic european și principalele instrumente de punere în aplicare a acestuia – în primul rând, Planul de investiții pentru o Europă durabilă și Fondul pentru o tranziție justă – reprezintă o oportunitate de a răspunde provocărilor și nevoilor nou apărute; punerea sa în aplicare va fi un test important pentru a stabili în ce măsură se armonizează interesele statelor membre ale zonei euro și ale UE în ansamblu. În această privință, statele membre trebuie nu numai să își aplece propriile nevoi, ci și să respecte nevoile celorlalte state membre și să caute o poziție comună în beneficiul tuturor. Acest obiectiv trebuie să ia în considerare impactul asupra unor anumite segmente ale societății, printre altele prin asigurarea unei distribuții echitabile a costurilor și beneficiilor politicii privind clima între statele membre și în interiorul acestora.

3.8. CESE atrage atenția asupra faptului că, având în vedere provocarea imensă pe care o reprezintă Pactul ecologic european, resursele comune disponibile în bugetul UE vor fi, fără îndoială, complet inadecvate. Prin urmare, este imperativ să se aibă în vedere un nou cadru de finanțare a nevoilor strategice comune ale UE, care să implice, în acest proces, și fonduri publice și private naționale. CESE adaugă că posibilitățile de alocare a acestor resurse nu există doar în „domeniile verzi”, ci și în cele care pot contribui în mod semnificativ la realizarea obiectivelor Pactului ecologic european, cum ar fi transformarea digitală, dezvoltarea industriilor de rețea și a unei infrastructuri de transport inteligente și durabile.

⁽¹⁾ JO C 47, 11.2.2020, p.106; JO C 353, 18.10.2019, p. 32.

3.9. CESE consideră că este esențial ca strategiile de investiții ale zonei euro și ale UE pentru deceniul următor să fie atent coordonate și ca interesele tuturor părților interesate relevante să fie respectate. Începând cu anul 2021, două noi instrumente – instrumentul bugetar pentru convergență și competitivitate și Programul InvestEU⁽²⁾ – vor fi utile pentru atingerea acestui obiectiv, dacă vor fi însoțite în mod eficient de modalități tradiționale de gestionare a resurselor bugetare ale UE, cum ar fi politica de coeziune.

3.10. Criza economică din 2008 a paralizat procesul de convergență economică dintre statele din zona euro. Reluarea acestui proces nu a avut loc peste tot: tendința de convergență se manifestă din nou în centrul și estul Europei, dar nu și în țările din sud. În același timp, cele mai de succes țări din Europa Centrală, de Est și de Sud-Est au depășit sau au ajuns din urmă economiile mai tradiționale ale UE, iar acest proces va continua probabil în deceniul următor. Convergența trebuie însă intensificată, deoarece persistă diferențe semnificative între statele membre. În acest sens, CESE sprijină creșterea durabilă și favorabilă incluziunii în întreaga UE, reducerea dezechilibrelor sociale și economice din interiorul statelor membre și dintre acestea.

3.11. CESE insistă asupra faptului că trebuie echilibrate diferitele componente ale politicii economice. În special, este absolut necesar să se intervină și prin instrumente de politică fiscală, așa cum a solicitat BCE în ultimii ani. BCE va continua probabil să aplice o politică monetară acomodativă favorabilă creșterii economice, urmărind nu doar să aducă inflația mai aproape de ținta de inflație, ci și să mențină condiții favorabile de creștere, asigurând totodată stabilitatea financiară. CESE propune totodată consacrarea rolului BCE de creditor de ultimă instanță.

3.12. Îmbunătățirea disciplinei bugetare în ultima perioadă permite aplicarea cu discernământ, în viitorul apropiat, a unei politici bugetare relativ ofensive, ținând seama, în același timp, de efectele încetinirii reale ale creșterii economice în următorii ani. În prezent, există o marjă considerabilă nu numai pentru investiții, ci și pentru consolidarea substanțială a punerii în aplicare a politicii structurale, în vederea creșterii potențialului economic și a eliminării dezechilibrelor și disfuncționalităților persistente ale pieței, asigurându-se, în același timp, condiții de muncă echitabile și protecția socială. Acest lucru înseamnă, de exemplu, să se sprijine funcționarea unor instituții eficiente, un sistem judiciar independent funcțional, o administrație publică de calitate, mecanisme de bază solide pentru combaterea corupției, sisteme de impozitare eficiente, sisteme de învățământ de calitate, instrumente compatibile cu piața pentru promovarea afacerilor, standarde ridicate pentru a garanta protecția socială a șomerilor și consolidarea mecanismelor de dialog social, inclusiv a negocierilor colective.

3.13. CESE este convins că este posibil să se reflecteze în continuare asupra relevanței și durabilității parametrilor existenți ai sistemului fiscal. Zona euro se caracterizează printr-o sarcină fiscală relativ ridicată, axată, în plus, pe impozitarea muncii. În același timp, taxele de mediu și impozitele pe proprietate reprezintă, în general, foarte puțin din încasările din impozite. Prin urmare, CESE consideră că este necesar să se introducă forme de impozitare care să reducă sarcina fiscală impusă forței de muncă și să o majoreze, de exemplu, pe cea care provine din activități speculative. El recomandă introducerea unor mecanisme de impozitare echitabile, în special în cazul noilor forme ale economiei digitale, în care capitalul se concentrează mai mult pe extragerea de valoare decât pe producția de bunuri și prestarea de servicii. În viitor, taxele de mediu ar putea fi un instrument important pentru consolidarea dimensiunii ecologice în materie de consum și producție, fără ca condițiile de creștere economică să fie afectate într-o măsură semnificativă. În același timp, CESE observă că orice modificare a sistemelor de impozitare nu trebuie să agraveze și mai mult distribuția extrem de neuniformă a veniturilor și bunăstării. CESE solicită continuarea și consolidarea eforturilor de combatere a fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale (planificare fiscală agresivă), care ar crește eficiența sistemului de impozitare. CESE este de acord cu Comisia Europeană că ar trebui să existe o coordonare și o colaborare mai strânsă între statele membre în ceea ce privește elaborarea unei politici fiscale care să contribuie la asigurarea unor condiții echitabile în cadrul pieței unice. CESE sprijină, de asemenea, Comisia Europeană în eforturile și deliberările ce au ca scop un consens cu privire la bază fiscală consolidată comună a societăților (CCCTB) și o vedere de ansamblu asupra distribuției profiturilor între statele membre. După cum a menționat în avizul anterior⁽³⁾ și a reiterat în publicația CESE „Fiscalitate – opinia societății civile organizate”, CESE susține că politica fiscală, în general, și combaterea fraudei fiscale, în special, trebuie să rămână o prioritate pentru următoarea Comisie Europeană. În acest sens, CESE sprijină dezbaterile privind trecerea treptată la votul cu majoritate calificată (VMC) și la procedura legislativă ordinară în chestiuni fiscale, recunoscând, în același timp, că toate statele membre trebuie să dispună, în orice moment, de suficiente posibilități de a participa la procesul decizional.

⁽²⁾ Pe aceste chestiuni s-au concentrat recent următoarele avize ale CESE: JO C 47, 11.2.2020, p.106, JO C 62, 15.2.2019, p. 131, JO C 282, 20.8.2019, p. 20.

⁽³⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 90.

3.14. CESE a remarcat, în repetate rânduri, că necesitatea de a cultiva și a îmbunătăți funcționarea pieței unice, precum și de a crea și a asigura condiții pentru o concurență loială și un mediu de afaceri de calitate, rămâne fundamentală. Această problemă poate fi abordată prin activități și măsuri în cadrul procesului semestrului european.

3.15. CESE este conștient de faptul că provocările structurale enorme ale economiei europene au inevitabil un impact și consecințe pe plan social. Pentru ca aceste provocări să fie depășite cu succes, este esențial să se garanteze și promoveze condiții de dobândire a unor noi competențe profesionale, să se stabilească mecanisme de mobilitate în cariera profesională și să se asigure o protecție socială eficientă și adecvată. CESE consideră că Pilonul european al drepturilor sociale este o platformă adecvată în acest scop și este de acord cu includerea dispozițiilor sale în legislația UE.

3.16. CESE atrage atenția asupra decalajului dintre viteza inovărilor din sectorul financiar și capacitatea sistemelor de reglementare de a se adapta prin norme și mecanisme de protecție. Sectorul serviciilor tradiționale de creditare pare să fie foarte bine protejat de norme din ce în ce mai stricte, deși acestea presupun costuri ridicate de conformare fiscală, în timp ce mediul de afaceri ar avea deseori nevoie de instrumente mai flexibile și mai accesibile. În acest sens, deși uniunea bancară și zona euro reprezintă un ecosistem important, CESE ar dori să existe sisteme de reglementare și norme mai eficiente pentru a stimula investițiile în întreaga piață unică și pentru a elimina barierele, astfel încât piețele financiare și operațiunile acestora să nu mai fie atât de constrânse de frontierele naționale.

3.17. CESE subliniază că, la sfârșitul celui de-al doilea deceniu al secolului XXI, nu s-a încheiat încă procesul de instituire a unei uniuni financiare (mai precis de integrare a uniunii bancare în uniunea piețelor de capital) și a unei uniuni economice și monetare. CESE salută progresele înregistrate în special în domeniul uniunii economice, unde instrumentul semestrului european și îmbunătățirea continuă a acestuia s-au dovedit, fără îndoială, utile. Totodată, ia act cu îngrijorare de faptul că, în cazul uniunii monetare (atât din perspectiva statelor membre care se află încă în afara zonei euro, cât și a progreselor din domeniul reprezentării externe și administrării a zonei euro), precum și în cazul uniunii financiare, nu s-au înregistrat progrese concrete în ultimele luni. CESE salută faptul că au crescut reziliența și soliditatea sectorului financiar din zona euro și sprijină măsurile de remediere a deficiențelor rămase. El solicită punerea în aplicare rapidă a sistemului european de asigurare a depozitelor (EDIS) și salută Comunicarea Comisiei Europene privind consolidarea cadrului european de supraveghere și reglementare, inclusiv a măsurilor privind spălarea banilor.

3.18. În ceea ce privește consolidarea pilonului politic al UEM, CESE salută poziția Comisiei Europene privind implicarea partenerilor sociali în reformele care vizează ocuparea forței de muncă și aspectele sociale și economice, pe care le consideră esențiale pentru consolidarea asumării responsabilității și a sprijinului destinat punerii în aplicare a reformelor. Cu toate acestea, implicarea, înainte de orice, a partenerilor sociali și a societății civile este primordială pentru a asigura, în cadrul UEM, un echilibru între pilonul financiar, pilonul economic, pilonul social și pilonul politic.

4. Observații specifice

4.1. CESE consideră că nu poate fi evitată includerea dimensiunii ecologice și a ramificațiilor sale sociale în sistemul economic și în comportamentul de zi cu zi al actorilor economici și al celor implicați în procesul de elaborare și de aplicare a politicilor.

4.2. Pactul ecologic european trebuie să integreze dimensiunea socială. În timp ce suntem nevoiți să facem față provocărilor legate de schimbările climatice, trebuie și să promovăm creșterea favorabilă incluziunii, să îmbunătățim capacitatea economiei de a se adapta, să reducem inegalitățile, să asigurăm condiții echitabile de muncă pentru toți lucrătorii, să consolidăm sistemele de educație pentru formarea lucrătorilor și să căutăm soluții la problemele legate de sărăcie și excluziunea socială. CESE salută includerea Pilonului european al drepturilor sociale și a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) în procesul semestrului european. Acest demers trebuie, însă, să capete un caracter și mai oficial.

4.3. CESE ia notă cu mare interes de propunerea de introducere a Planului de investiții pentru o Europă durabilă și a Fondului pentru o tranziție justă, apreciază stabilirea de obiective în acest sens și salută măsurile propuse, cum ar fi creșterea cheltuielilor din bugetul UE pentru inițiativele din domeniul climei și al mediului, adăugând însă că Planul de investiții pentru o Europă durabilă nu va fi o soluție suficientă. Deși este de așteptat ca acesta să genereze investiții nete de aproximativ 100 miliarde EUR pe an, estimarea Comisiei Europene privind măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor UE pentru 2030 în materie de climă și energie se ridică la aproximativ 260 miliarde EUR de investiții anuale suplimentare. În acest context, ar trebui consolidat în special Fondul pentru o tranziție justă, care este nucleul Mecanismului pentru o tranziție echitabilă. Viitoarele avize ale CESE cu privire la aceste inițiative vor prezenta o evaluare mai detaliată.

4.4. CESE propune ca Pactul ecologic european să fie considerat o platformă de promovare a valorii adăugate europene comune, a nevoilor și intereselor comune și a investițiilor, benefice în primul rând UE și zonei euro în ansamblu, nu numai anumitor actori individuali.

4.5. Din punctul de vedere al punerii în aplicare cu succes a Pactului ecologic european, este foarte important să existe o abordare echilibrată în UE și în zona euro în ansamblu. CESE consideră că acest parametru este esențial pentru asigurarea unor condiții favorabile de convergență și stabilitate macroeconomică.

4.6. CESE recunoaște că, pentru sustenabilitatea finanțelor publice, este foarte important ca sistemele bugetare naționale să funcționeze cu discernământ și cu respectarea strictă a procedurilor. În ceea ce privește veniturile, aceasta ar însemna, de exemplu, echitatea și transparența sistemelor fiscale și respectarea obligațiilor fiscale, iar în ceea ce privește cheltuielile, stabilirea unor norme adecvate pentru achizițiile publice și aplicarea de criterii pentru a stabili și a măsura eficacitatea și calitatea cheltuielilor publice.

4.7. CESE recomandă ca, în contextul îmbunătățirii funcționării pieței unice și a legăturilor sale cu semestrul european, printr-o concentrare sporită pe recomandările specifice fiecărei țări, asigurarea coerenței cu bugetul UE și asumarea deplină a angajamentelor care decurg din recomandări, să se efectueze o evaluare sistematică a beneficiilor acestor activități în ceea ce privește asigurarea unei capacități bugetare corespunzătoare, a stimulării competitivității Europei în ansamblu și a îmbunătățirii durabilității sociale și de mediu.

4.8. Ar trebui să ne intereseze nu numai datoria publică, ci și protecția patrimoniului public. Nu doar abordarea schimbărilor climatice necesită resurse semnificative. După o perioadă de stagnare a investițiilor publice, este esențial să se stimuleze investițiile în infrastructura publică (de exemplu, în digitalizare), măsură care, pe lângă faptul că va sprijini creșterea economică pe termen scurt, va asigura și capacitatea de producție pe termen lung, pentru garantarea prosperității și competitivității în viitor. După cum argumenta și Comisia Europeană, politica bugetară trebuie să fie complementară cu poziția monetară a BCE. Adoptarea „regulii de aur” a politicii bugetare pentru investițiile publice ar putea declanșa și stimula o creștere mai mare a investițiilor publice în acest scop, cu condiția să se asigure disciplina bugetară.

4.9. Pentru a îmbunătăți capacitatea de redresare și reziliența zonei euro la șocurile economice, ar trebui introdus un instrument care să ajute statele membre să facă față consecințelor unor astfel de șocuri și chiar să le sporească rezistența la acestea pe baza unor abordări preventive. Din acest motiv, CESE salută atât instrumentul bugetar pentru convergență și competitivitate (IBCC) propus⁽⁴⁾, cât și acordul privind rolul consolidat al Mecanismului european de stabilizare (MES). Totodată, CESE avertizează că există riscul să fie afectat echilibrul dintre principalii piloni (a se vedea mai sus) pe care se bazează UEM. În ceea ce privește gestionarea instrumentelor de stabilizare, CESE sprijină democratizarea printr-o mai mare implicare a Parlamentului European și a partenerilor sociali în cadrul pilonului politic al UEM, respectându-se, totodată, principiile Pilonului european al drepturilor sociale și obiectivele de dezvoltare durabilă.

Bruxelles, 19 februarie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽⁴⁾ A se vedea Avizul CESE: JO C 47, 11.2.2020, p. 106.

ANEXĂ

Următorul punct al avizului secțiunii a fost modificat pentru a reflecta conținutul amendamentului adoptat de Adunare, însă a întrunit mai mult de o pătrime din voturile exprimate în ședința secțiunii [articolul 59 alineatul (4) din Regulamentul de procedură]:

3.13. CESE este convins că este posibil să se reflecteze în continuare asupra relevanței și durabilității parametrilor existenți ai sistemului fiscal. Zona euro se caracterizează printr-o sarcină fiscală relativ ridicată, axată, în plus, pe impozitarea muncii. În același timp, taxele de mediu și impozitele pe proprietate reprezintă, în general, foarte puțin din încasările din impozite. Prin urmare, CESE consideră că este necesar să se introducă forme de impozitare care să reducă sarcina fiscală impusă forței de muncă și să o majoreze, de exemplu, pe cea care provine din activități speculative. El recomandă introducerea unor mecanisme de impozitare echitabile, în special în cazul noilor forme ale economiei digitale, în care capitalul se concentrează mai mult pe extragerea de valoare decât pe producția de bunuri și prestarea de servicii. În viitor, taxele de mediu ar putea fi un instrument important pentru consolidarea dimensiunii ecologice în materie de consum și producție, fără ca condițiile de creștere economică să fie afectate într-o măsură semnificativă. În același timp, CESE observă că orice modificare a sistemelor de impozitare nu trebuie să agraveze și mai mult distribuția extrem de neuniformă a veniturilor și bunăstării. CESE solicită continuarea și consolidarea eforturilor de combatere a fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale (planificare fiscală agresivă), care ar crește eficiența sistemului de impozitare. CESE este de acord cu Comisia Europeană că ar trebui să existe o coordonare și o colaborare mai strânsă între statele membre în ceea ce privește elaborarea unei politici fiscale care să contribuie la asigurarea unor condiții echitabile în cadrul pieței unice. CESE sprijină, de asemenea, Comisia Europeană în eforturile și deliberările ce au ca scop un consens cu privire la bază fiscală consolidată comună a societăților (CCCTB) și o vedere de ansamblu asupra distribuției profiturilor între statele membre. CESE, sprijinind inițiativa Comisiei privind votul cu majoritate calificată, consideră că este important ca aceasta să fie pusă în aplicare treptat și să se ajungă la un consens larg cu privire la condițiile de aplicare a ei.

Rezultatul votului asupra amendamentului:

Voturi pentru: 80

Voturi împotriva: 48

Abțineri: 21

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO